

Prekentekest: Luk 3,15-17.21-22

Folket gikk nå med forventning, og alle tenkte i sitt stille sinn at Johannes kanskje var Messias. Da tok Johannes til orde og sa til dem alle: «Jeg døper dere med vann. Men det kommer én som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å løse sandalremmen hans. Han skal døpe dere med Hellig Ånd og ild. Han står med kasteskovlen i hånden for å rense kornet på treskeplassen og samle hveten i låven sin. Men agnene skal han brenne opp med en ild som aldri slukner.»

Hele folket lot seg nå døpe, og Jesus ble også døpt. Mens han sto og ba, åpnet himmelen seg, Den hellige ånd kom ned over ham i skikkelse av en due, og en røst lød fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.»

Døperens dåp

Fra Lukasevangeliet kjenner vi juleevangeliet i kapittel to. Så møter vi Jesus som tolvåring i tempelet i samme kapittel. Deretter hører vi ingen ting om Jesus før han er en voksen mann og kommer ned til elva Jordan for å bli døpt av Johannes i kapittel tre. Dåpen skjer i starten på Jesu offentlige virke, og vi regner med at han var rundt 30 år gammel.

Det var ikke bare Johannes som døpte på denne tiden. Når ikke-jøder, det vil si hedninger, konverterte til jødedommen fra andre religioner, så måtte de etter omskjærelsen også gjennom en dåp som markerte rennelse fra det tidligere livet. Dette blir kalt proselytt dåp.

Johannesdåpen skilte seg ut fra proselytt dåpen ved at Johannes henvendte seg til jødene, og ikke til hedningene. Budskapet var at også Israels folk måtte vende om. For også jødene var blitt frafalne som hedningene. De måtte la seg døpe i det de bekjente sine synder.

Messias

Vi hører om en messiasforventning i folket i starten av prekentekest. Messias er en gammel kongetittel. Men fra begynnelsen av var det ingen konge i Israel. La oss repetere en bit av bibelhistorien.

Fra gammelt av satte Gud dommere til å styre sitt folk, Israel. Det hadde vært slik helt fra israelittene kom inn i sitt lovede land under ledelse av Josva, det vil si først etter hans død. Dommerne ledet folket i kriger og dømte også i rettstvister. Hele tiden var tanken den at Gud var Israels konge. Derfor trengte de ingen jordisk konge.

Dommerne ivaretok de oppgavene en konge normalt ville ha. I de omliggende kulturene ble kongene dyrket som guder. Slik var det både i Egypt og Babylonia. Og israelfolket hadde lett for å sammenlikne seg med andre. Da flere av deres egne dommere viste seg lite egnet til oppgaven, kom snart lengselen etter en egen konge opp i folket.

Snart krevde de å få en jordisk konge. Argumentet var å få en ledelse slik som de hadde i nabolandene. Dette så Gud på som et opprør mot ham selv. Og til profeten Samuel, som var den siste av dommerne i Israel, sa Gud: «Det er ikke deg de har forkastet; det er meg de har forkastet og ikke vil ha til konge over seg». ¹ Sam 8,7.

Gud lot likevel folket få en konge. Men denne kongen skulle ikke ha lovgivende myndighet, etter som Loven var gitt av Gud. Israel var et teokrati. Kongen var underordnet prester og profeter, de mennene som var bærere av åpenbaringen. Sammen med prestene og profetene ble kongen også innsatt av Gud på den måten at han ble salvet til sin tjeneste. Gjennom salvelsen til tjenesten fikk han også en spesiell åndstrustning. På hebraisk kalles en som er salvet til sin tjeneste for messias.

Vi ser altså at folket ønsket seg en konge etter modell fra nabofolkene, altså en guddommelig konge. Men de kongene israelfolket fikk, skulle være Guds tjenere eller visekonger under Gud selv. Deres funksjon skulle være øverste dommer i folket og dessuten lede de våpenføre menn i tider med krig. Gud skulle forbli den egentlige kongen og lovgiveren.

Saul ble den første kongen. Han falt fra og ble ulydig mot Gud. David ble den neste kongen. Også han sviktet og syndet på det verste i fortellingen om Batseba og Urias. Men David vendt om til Gud og ba om tilgivelse. Han ville nå leve sitt liv og lede sitt land etter Herrens vilje. Derfor ble David regnet som en god konge. Han ble et forbilde for Israels konger til alle tider. Han ble også modell for en fremtidig Messias som skulle komme i de siste tider. En konge som ikke bare skulle matche, men som til og med skulle overgå kong David.

Vi kjenner vel igjen profetordet som leses rundt juletider: «For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder, og hans navn skal være: Underfull Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far og Fredsfyrste. Så skal herreveldet bli stort og freden være uten ende over Davids trone og hans kongerike. Han skal gjøre det fast og holde det oppe ved rett og rettferdighet fra nå og til evig tid.» Jes 9.6-7.

Vi hørte altså om Davids trone, et evig kongerike og om en fred som skal være uten ende. Her ser vi i konturene av profetordet noe som sprenger det jordiske. Folket som stod sammen med døperen Johannes, de hadde forventninger om en messias, en Davids ætling, men de forestilte seg noe dennesidig, en stridskonge, en politisk befrier slik messiasene var i gammel tid, bare større og mektigere.

Så ser de på døperen Johannes i ødemarken som samler en mengde mennesker rundt seg. Han var en vekkelsespredikant som forkynte at folket måtte vende om til Gud. Og han traff de hjemme med sitt omvendelsesbudskap. I store skarer lot de seg døpe. Så fortelles det at alle tenkte i sitt stille sinn, - kunne han være Messias?

Jesus

Men Johannes var sitt kall bevisst. Han var en forløper og veirydder for Messias, og han sa om Jesus: «Jeg døper dere med vann. Men det kommer én som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å løse sandalremmen hans. Han skal døpe dere med Hellig Ånd og ild.»

Så la vekkelsespredikanten til et bilde fra jordbruket som ville få mange til å karakterisere ham som svovelpredikant. Døperen sa om Jesus: «Han står med kasteskovlen i hånden for å rense kornet på

treskeplassen og samle hveten i låven sin. Men agnene skal han brenne opp med en ild som aldri slukner.»

Dette var et velkjent bilde for kornbønder. Datidens skurtresker var at man kjørte over det innhøstede kornet med en treskeslede med skarpe steiner under. Treskesleden ble dradd over aksene av en okse eller hest. Slik ble alt kuttet opp. På ettermiddagen begynte det gjerne å blåse litt sterkere vind. Da tok man kasteskovlen og kastet alt dette som nå var oppdelt, og som bestod av agner, halm og korn, opp i luften. Med vinden fløy halm og agner bort, og det tyngre kornet falt rett ned og ble tatt hånd om. Resten ble brent.

Når døperen ser Jesus stå med kasteskovlen på treskeplassen, er det et bilde på Guds dom. Han ser i et profetisk klarsyn at den Messias som han selv er forløper og veirydder for, han er også den Gud som en dag skal dømme menneskeheten på den store sorteringens dag.

Så ser Johannes også at Jesus er den som døper med Hellig Ånd og ild. Vi husker Ånden som kom over apostlene på pinsedag som ildtunger, og vi er del av den samme kirken som siden alltid har døpt med vann og Hellig Ånd. Ennå har ikke Jesus stått med kasteskuflen i hånden. Den dagen er ennå ikke kommet. Ennå hører dommens dag fremtiden til.

Dåpen og livet

Vi husker at i gammel tid ønsket folket seg en konge. De kongene som siden fulgte, de ble salvet til sin tjeneste, men forble visekonger. Gud var den egentlige kongen. Siden har profetord pekt fram mot at en spesiell Messias, en frelserkonge som en dag skulle komme. Da Jesus stod fram og begynte sin gjerning i dåpen, var det ingen visekonge som kom, slik som de tidligere messiasene hadde vært.

Med Jesus kom den Messias som sa med Guds egen autoritet: «Dere har hørt det er sagt til fedrene ... men jeg sier dere» (Matt 5,21.27.38.43). Jesus var den kongen som stod inne for hele Guds lov, og som med stor myndighet faktisk innskjerpet budene i forhold til folkets mer lempelige tolkninger. Men Jesus ble aldri noen nasjonal frigjører. Hans rike var, som han sa, av en annen verden. (Joh 18,36).

Med Jesu komme var Guds rike kommet nær. Jesus var evangeliet i egen person. Ikke evangeliet om at Gud ikke stiller krav til menneskene, for det er ikke sant. Men evangeliet om nåde for syndere som ikke strekker til i forhold til Guds lov, og som faktisk vender om. Det er denne Jesus Det nye testamente viser oss gikk omkring og møtte dem som vendte om med nåde.

Det er denne Messias, eller på gresk Kristus, vi har som konge og Frelser i dag. Han er Gud som også ble menneske. På dommens dag er han på alle sanne troendes side. Dåpen ble innvielsen til hans livsoppdrag. Det står skrevet: «Han som ikke visste av synd, har han (Gud) gjort til synd for oss, for at vi i ham skulle få Guds rettferdighet.» 2 Kor 5,21.

Med andre ord; Jesus den syndfrie gjorde seg til ett med vår synd. Han gikk inn i dåpsvannet der vi og hele kristenheten har fått lagt av oss våre syndige liv. Vi har fått oppstå til et nytt liv i dåpen. Så kan vi tenke

oss det slik. I dåpen skjedde det et bytte. Det vi fikk legge av, det ble lagt på Jesus. Han bar all verdens synd opp på korset og tok selv konsekvensene av hva vi og hele menneskeheten har gjort mot Gud.

Som først døperen, så har også Jesus og siden apostlene kalt oss til å leve i omvendelse og oppgjør mot alt det i oss som ikke vil det som Gud vil. Der har vi et livslangt kall, og det er ingen lett oppgave. Men så er vi også på vei mot det himmelriket Jesus i dag er regent i. Nå er det usynlig. Den dagen blir det fullt synlig. Måtte vi alle være blant kornet som tas vare på den dagen han står med kasteskuflen i hånden.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.